

Vereniging van
Vlaamse Steden
en Gemeenten

Op weg naar dementievriendelijk beleid in jouw lokaal bestuur

Sam Vanhuynegem, stafmedewerker ouderenbeleid

Gemeenten

OCMW's

Politiezones

Autonome gemeentebedrijven

Welzijnsverenigingen

Hulpverleningszones:

Netwerk Brandweer

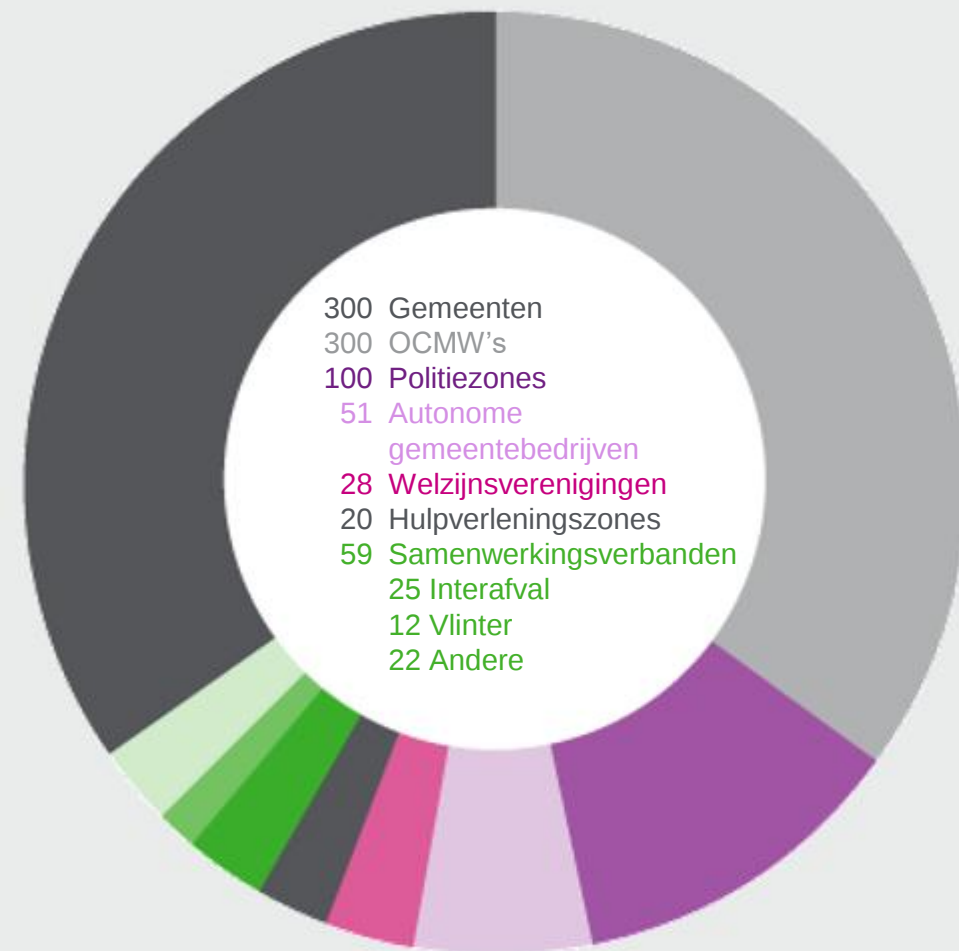
Intergemeentelijke

samenwerkingsverbanden:

Interafval

Streekontwikkeling Vlinter

Andere

VVSG-kernpunten

Belangenbehartiger

De VVSG vertegenwoordigt en verdedigt de lokale besturen in tal van beleidsdossiers

Kennisdeler

De VVSG ondersteunt en versterkt lokale besturen met advies, vormingen, publicaties, communicatie.

Netwerkbouwer

De VVSG brengt lokale besturen en hun partners samen en zorgt voor kruisbestuiving van kennis en goede praktijken.

Leefomgeving,
klimaat &
economie

Veiligheid

Bestuur &
strategie

Zorg &
gezondheid

Opgroeien &
ontwikkelen

Samenleven

op weg naar een DVG

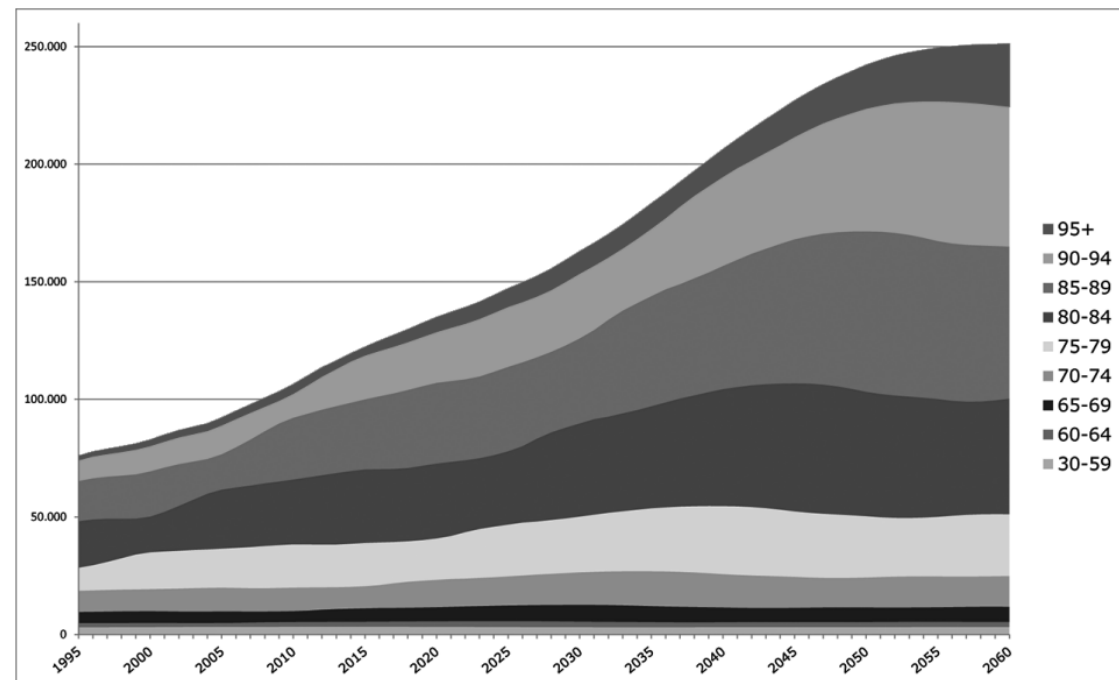
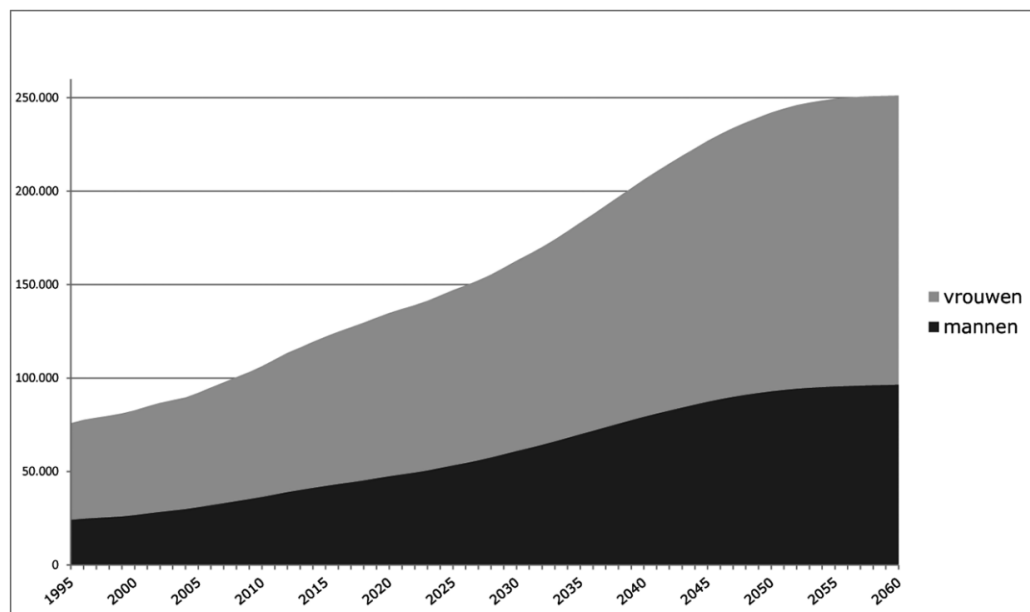

waarom is het belangrijk?

In Vlaanderen

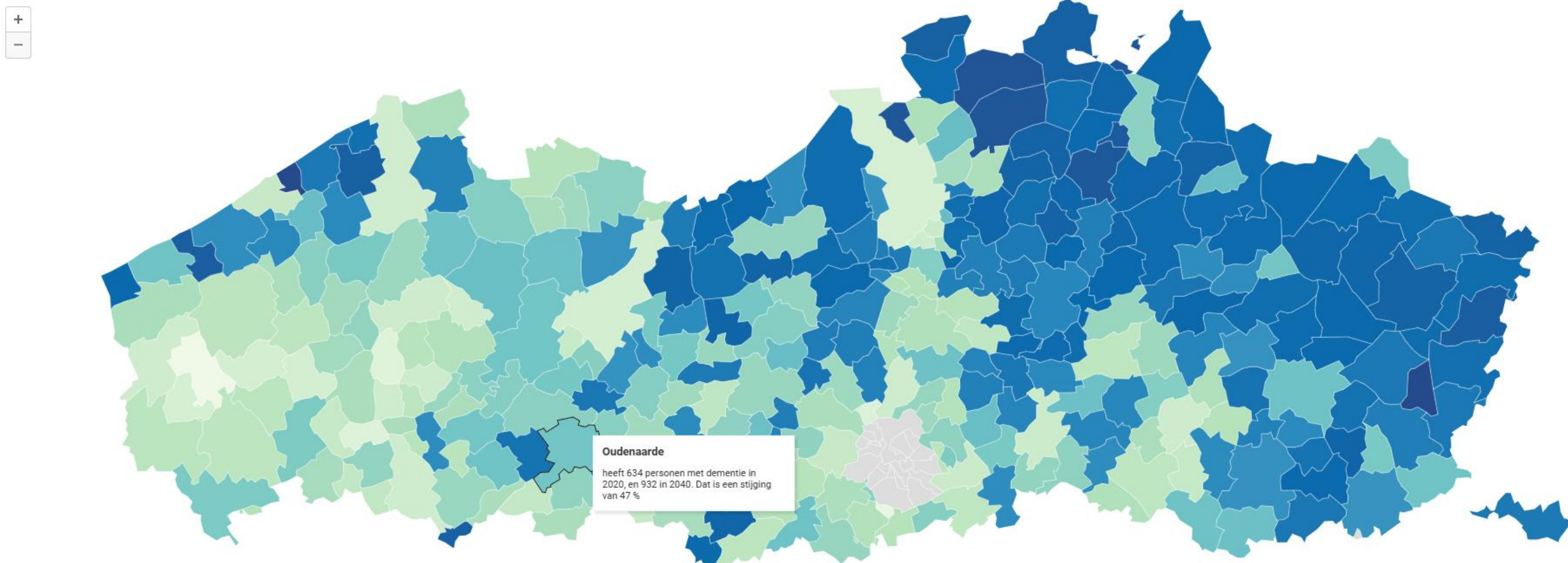
- 141.246 personen met dementie in 2020 (waarvan 8,374 met jongdementie)
- 1 kans op 5 dat je in je leven gediagnosticeerd wordt
- 70% van de mensen met dementie woont thuis
- Mensen met dementie leven gemiddeld 8 jaar met de aandoening

Aantal personen met dementie in het Vlaamse Gewest 2016-2060

Interactieve kaart actuele prevalentiecijfers

% toename aantal personen met dementie, 2040 t.o.v. 2020

In Zottegem (28.085 inwoners op 01/01/2024)

- 566 personen met dementie in 2020
  - Verwachting van 797 personen in 2040
- ➔ Dat is een stijging van 40,81%

In Herzele (18.928 inwoners op 01/01/2024)

- 339 personen met dementie in 2020
  - Verwachting van 516 personen in 2040
- ➔ Dat is een stijging van 52,21%

In Oudenaarde (32.702 inwoners op 01/01/2024)

- 634 personen met dementie in 2020
  - Verwachting van 932 personen in 2040
- ➔ Dat is een stijging van 47%

In Wortegem-Petegem (6.552 inwoners op 01/01/2024)

- 114 personen met dementie in 2020
  - Verwachting van 180 personen in 2040
- ➔ Dat is een stijging van 57,89%

Vlaams dementieplan 2021-2025

inhoud:

- Preventie
- Optimaliseren kwaliteit zorg door (toekomstige) zorgprofessionals en vrijwilligers
- Verbeteren persoonsgerichte ondersteuning
- Optimaliseren specifieke mantelzorgondersteuning
- Genuanceerde beeldvorming
- Optimaliseren doelgroepenbeleid

VVSG

dooddoeners

- Personen met dementie zijn “out”
- Dementievriendelijk werken is “hokjesdenken”
- Een dementievriendelijke gemeente kost veel (extra) tijd, geld en energie
- Personen met dementie en hun mantelzorgers zelf bevragen? Dat lukt nooit!
- Het is de verantwoordelijkheid van het lokaal bestuur

Sleutels tot succes

- Bezint eer ge begint
- Geen vast recept
- Het is een beweging
- Voorbij de zorg
- Niet op een eilandje

samengevat

- Vertrek vanuit een **duidelijke bedoeling**
- Weet **waarom** je dingen doet
- Neem personen met dementie en mantelzorgers mee op weg

**OP WEG NAAR EEN
DEMENTIEVRIENDELIJKE GEMEENTE:**
HOE BEGIN IK ER AAN?

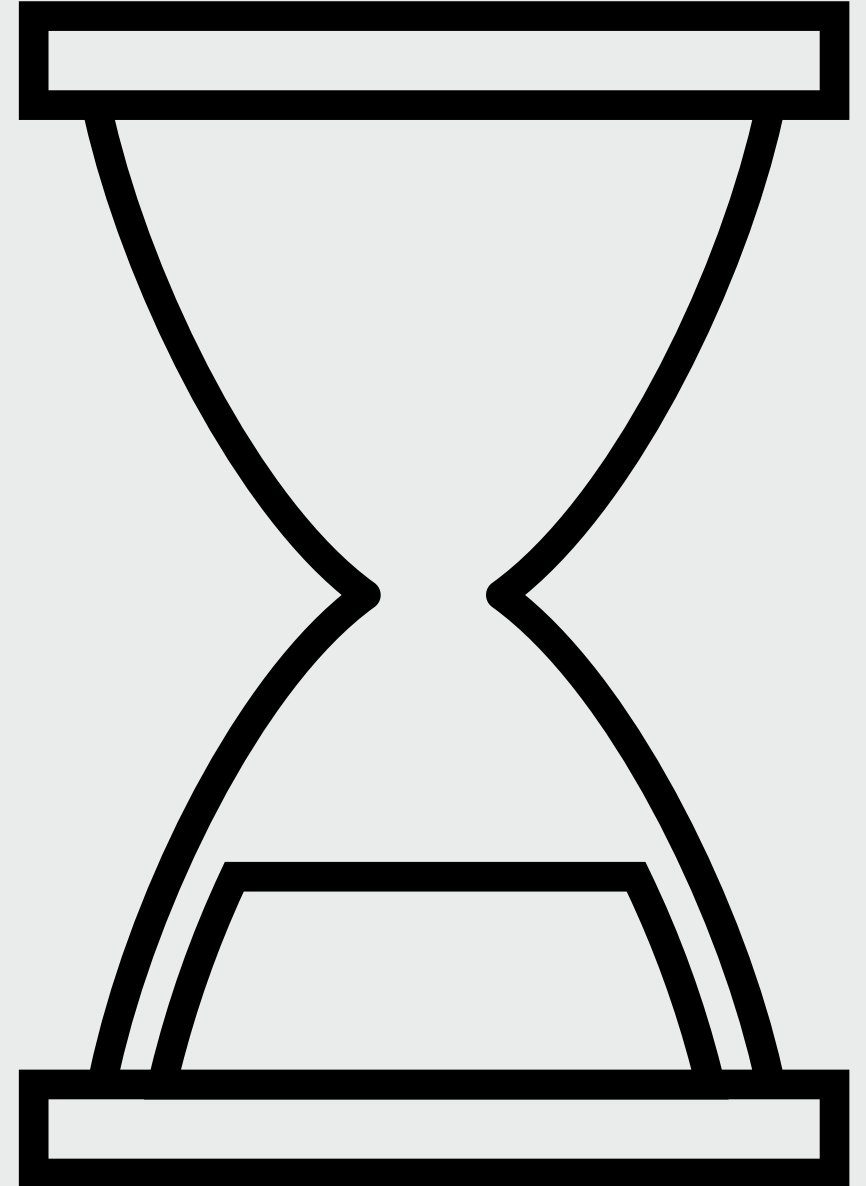
Geschiedenis

In 2009 lanceerde de Koning Boudewijnstichting, in samenwerking met o.a. VVSG een **projectoproep dementievriendelijke gemeenten**

Doel: maatschappelijk draagvlak creëren voor betere omgang met personen met dementie en het isolement doorbreken plus meer genuanceerde beeldvorming over deze thematiek

Aantal lokale besturen geselecteerd, nadien niet gecontinueerd

Nu veel lokale besturen die uit intrinsieke motivatie dementievriendelijk willen worden

een dementievriendelijke samenleving

...includeert, **empowert** en ondersteunt mensen met dementie en hun mantelzorgers in **alle** aspecten van het **dagelijks** leven,

...moedigt personen met dementie en hun mantelzorger(s) aan om **geïntegreerd**, **onafhankelijk** en **actief** te blijven.

... aanvaardt mensen met dementie zoals ze zijn.

(Life Changes Trust, 2015, p. 7; EFID, 2016, pg.

een aantal kapstokken

- ☐ Vertrek vanuit de identiteit van jouw dorp/stad
- ☐ Doe het niet alleen
- ☐ Zorg dat personen met en zonder dementie elkaar kunnen ontmoeten
- ☐ Werk stap voor stap
- ☐ Zorg voor een rode draad
- ☐ Dementie kent geen (partij)kleur
- ☐ Fail forward

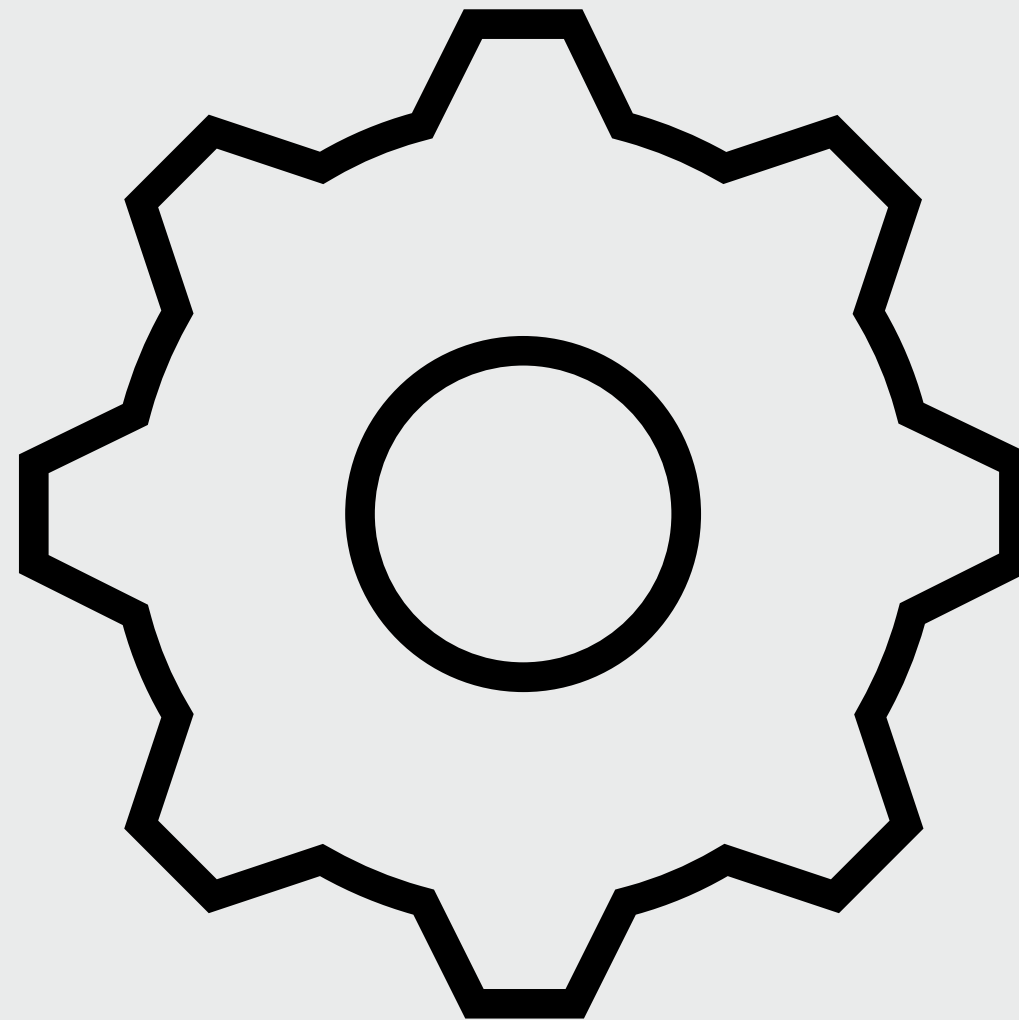
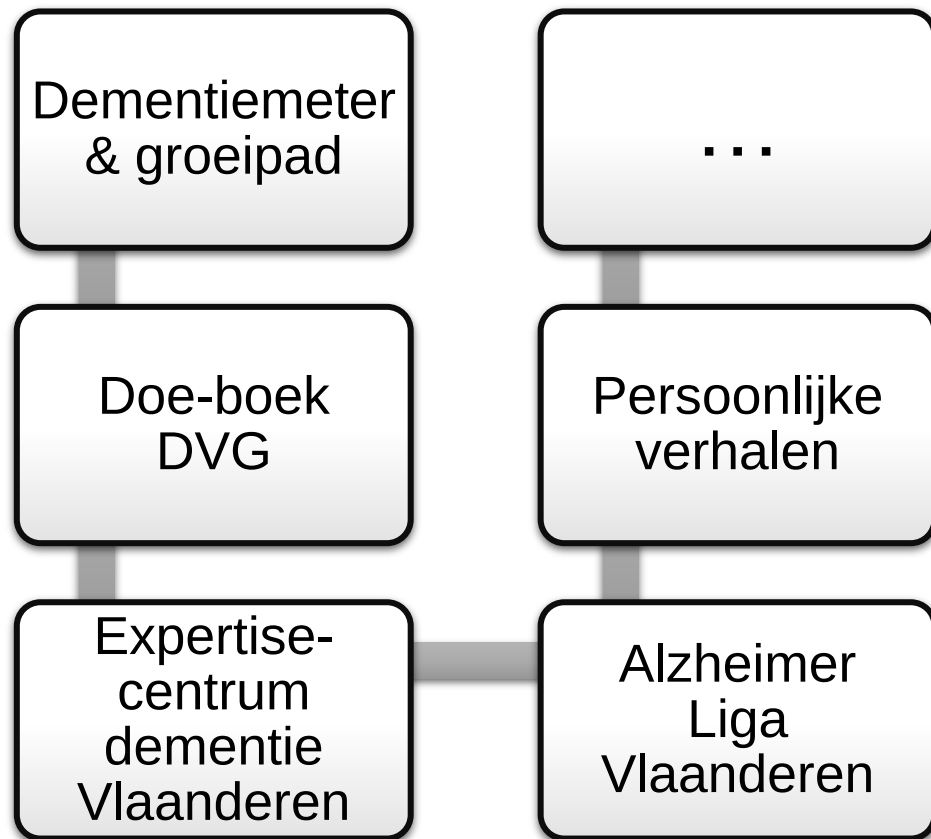
een aantal kapstokken

- Aandacht (jong)dementie in meerjarenplanning
- Stuur- of werkgroep dementievriendelijke gemeente
- Engagementsverklaring dementievriendelijke gemeente
- Taboedoorbreking, sensibilisering en vorming
- Middelen vrijwaren en delen

MAAR altijd vanuit duidelijke **bedoeling**

tools

OPROEP TOT ACTIE

OPROEP TOT ACTIE

Samen voor een dementievriendelijk Vlaanderen

DOEBOEK
dementievriendelijk
gemeenten

De bedoeling van de oproep tot actie

lokale besturen ondersteunen op hun weg naar een dementievriendelijke gemeente met waarheidsgetrouwe tips, methodieken en inspirerende praktijken...

die flexibel inzetbaar zijn binnen de specifieke context van een lokaal bestuur...

en inspiratie geven voor een gelijkwaardig bondgenootschap tussen zorgverleners, zorgvragers en zorgdragers...

Personen met dementie en hun mantelzorgers erkennen in hun rol als ervaringsdeskundige: je hebt hun inzichten nodig op weg naar een dementievriendelijke gemeente!

Maar ook burgers zelf iets in handen geven om hun lokaal bestuur (op haar verantwoordelijkheid) aan te spreken.

STEEK JE LICHT OP BIJ (ERVARINGS)DESKUNDIGEN

Heldere informatieverspreiding

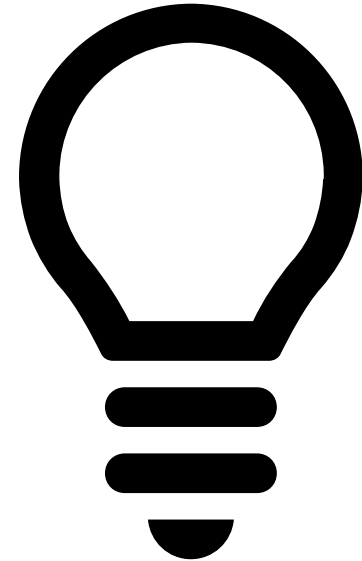
Een inloophuis (jong)dementie

Een uitnodigende, inclusieve en verbindende buurt

Personen met dementie zijn spreekbuis van hun eigen noden

Positieve, genuanceerde communicatie

Mantelzorgers staan er niet alleen voor

STEEK JE LICHT OP BIJ GOEDE PRAKTIJKEN

Kracht van cijfers en getuigenissen

Aanbod bekend maken

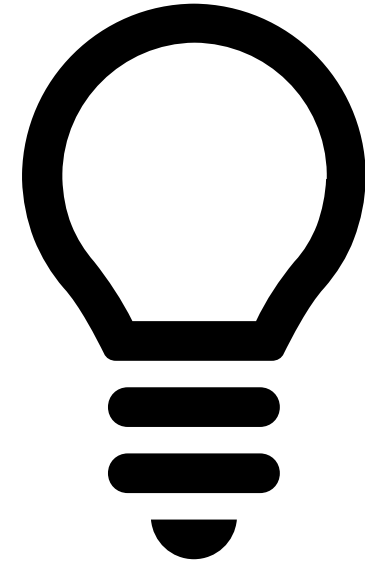
Durven experimenteren

Blijven prikkelen en organiseren

Geen acties zonder visie

Juiste partners

Ontmoeting faciliteren

INSPIRERENDE PRAKTIJKEN

INSPIRERENDE PRAKTIJKEN

- ☐ **Mechelen:** Dementievriendelijke wandelingen met de stadsgids
- ☐ **Leuven:** Infobeurs dementie, “Vermissing en dementie”
- ☐ **Brugge:** Bobijn, een reizende voorstelling over dementie
- ☐ **Genk:** ondersteuningsgroep jongdementie + samenwerking KRC Genk
- ☐ **Londerzeel:** “Project Samen Lezen met personen met dementie”
- ☐ **Poperinge:** Dementievriendelijke handelaars
- ☐ **Oostende:** Kunstproject “Head Turning” confronteert Oostendenaars met dementie
- ☐ **Gent:** Dementievriendelijke keuken

“Je hoeft écht geen groot budget te hebben: een klein potje is vaak al genoeg om te kunnen starten. En wat je investeert win je vaak gewoon terug.”

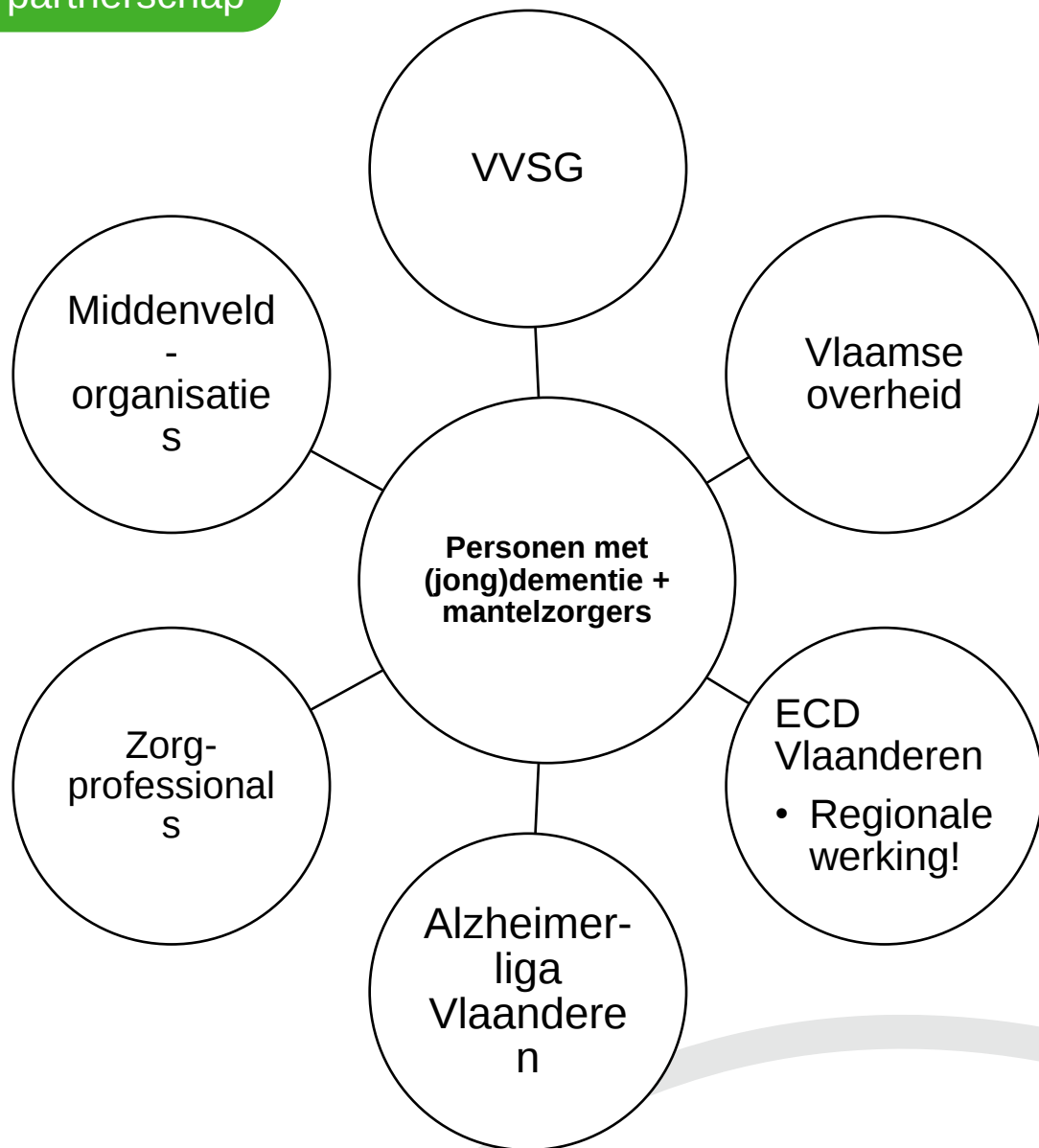
“Persoonlijke verhalen inspireren meer dan eender welke blauwdruk of handleiding”.

“Alles begint bij positieve, genuanceerde beeldvorming.”

“Een efficiënte en effectiviteitscultuur zijn soms dooddoeners. Meten en registreren gaat mensen met dementie niet helpen om zich beter te voelen in de samenleving.”

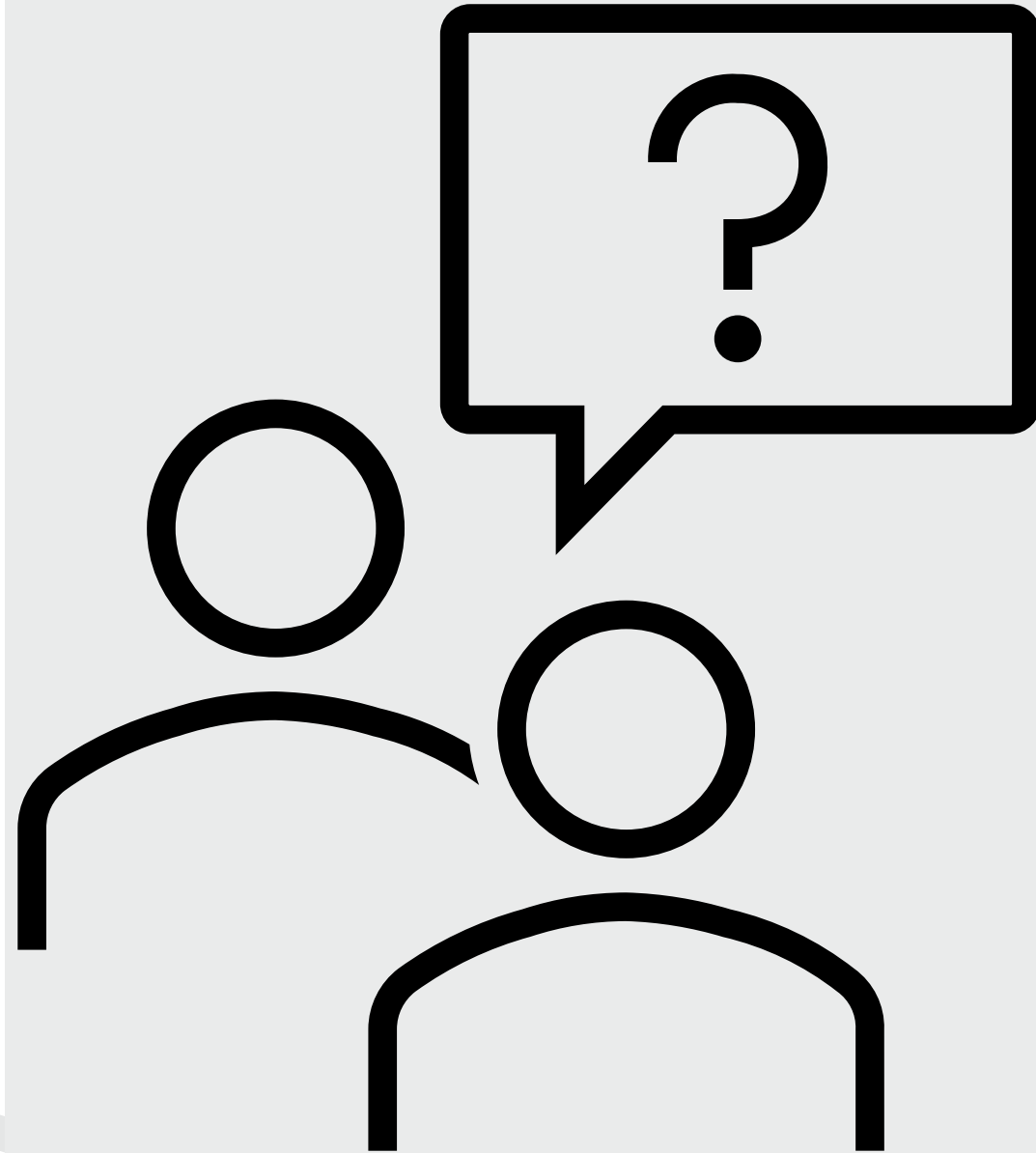
sterk partnerschap

AAN DE SLAG! (II)

vragen?

Vereniging van
Vlaamse Steden
en Gemeenten

Contactgegevens

Sam Vanhuynegem | Team Zorg en gezondheid
Sam.vanhuynegem@vvsq.be
+32 2 207 54 09